

ErsteEUdesk

broj 43. / lipanj 2010.

Aktualnosti

Konzultacije o hrvatskim strateškim dokumentima za postpristupne fondove EU
Nove odluke Europskog vijeća
Zapošljavanje građana Hrvatske u institucijama EU

Pretpristupni fondovi

Objavljen drugi natječaj programa prekogranične suradnje Mađarska-Hrvatska
Seminari, radionice, prezentacije

Primjer projekta

Prekogranični projekti u turizmu

Politike EU

Znanost i istraživanje
Digitalna agenda

Predstavljanje zemalja

Libija i Egipat

Dragi prijatelji,
Ponovno je živo na području hrvatskog pristupanja EU, pa će po svemu sudeći sa završetkom španjolskog predsjedanja Unijom biti otvorena tri preostala pregovaračka poglavlja te zatvorena dodatna dva. Nakon uspješno provedenog slovenskog referenduma i pokretanja natječaja za hrvatska brodogradilišta, i izvješće glavnog haškog tužitelja Sergeja Brammertza je omogućilo uklanjanje dosadašnjih prepreka otvaranju poglavlja Pravosuđe i temeljna prava, Tržišno natjecanje i Vanjska, sigurnosna i obrambena politika.

U skladu s nastavkom pregovora, intenzivirane su i aktivnosti na pripremi Nacionalnog strateškog referentnog okvira za korištenje EU fondova u postpristupnom razdoblju do kraja 2013. godine. Komentari na inicijalne materijale mogu se poslati SDURF-u do 31. srpnja ove godine.

U pretpristupnim programima se otvaraju novi natječaji za bespovratna sredstva te za nabavu roba, usluga i izvođenje radova. Izdvajamo novi natječaj prekogranične suradnje Hrvatske i Mađarske, a donosimo i primjer projekta na području turizma koji je u sklopu istog programa dobio sredstva na prošlogodišnjem natječaju. U IPARD-u se nakon dva natječaja u sklopu Mjera 101 i 103 priprema i objava natječaja za Mjeru 301 - Pобољшanje i razvoj ruralne infrastrukture, pa donosimo novosti i o njemu.

Na području politike predstavljamo znanost i istraživanje, te inicijativu Digitalna agenda. Nastavljamo i putovanje po zemljama uključenim u susjedsku suradnju s EU. I dalje smo u Sjevernoj Africi, a na red su došle Libija i Egipat.

Svoje upite i komentare slobodno nam pošaljite na eudesk@erstebank.com.

FOTO: SXC.HU

AKTUALNOSTI

Održane prve konzultacije o Nacionalnom strateškom referentnom okviru 2012.-2013.

U Zagrebu su 18. lipnja održane konzultacije o nacrtu Nacionalnog strateškog referentnog okvira (NSRO) 2012. - 2013. Riječ je o krovnom strateškom dokumentu kojim se utvrđuje za što će se koristiti strukturni fondovi i Kohezijski fond nakon što Hrvatska postane članicom Europske unije. Dokument kao radnu pretpostavku uzima da će Hrvatska u Uniju ući početkom 2012. godine, te stoga obuhvaća dvogodišnje razdoblje do kraja 2013. godine, kada završava i aktualna financijska perspektiva EU. Konzultacije predstavljaju početak javne rasprave o strateškom usmjerenju Hrvatske u prvom razdoblju korištenja tih sredstava. Komentari dobiveni u ovom krugu konzultacija razmotrit će se prilikom daljnje razrade NSRO-a, te sektorskih operativnih programa, za koje će javne konzultacije uslijediti do kraja godine. Sektori koji su u središtu rasprave o budućim ulaganjima su: prometna i energetska infrastruktura, infrastruktura zaštite okoliša, poticanje konkurentnosti, poticanje ravnomjernog regionalnog razvoja, poticanje zapošljavanja i obrazovanja radne snage za potrebe na tržištu rada te jačanje učinkovitosti sustava državne uprave i pravosuđa. Prezentacije i dokumenti s konzultacija su dostupni na internetskim stranicama [Središnjeg državnog ureda za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije](#), koji je i nadležan za njegovu izradu i konzultacije s Europskom komisijom o njegovom sadržaju. Prijedlozi i komentari na predmetne materijale mogu se uputiti e-mailom na adresu strategija@strategija.hr zaključno s **31. srpnja 2010.**

Usvojene odluke o fiskalnoj kontroli, Europi 2020 i islandskoj kandidaturi za članstvo u EU

U Luksemburgu se 7. i 8. lipnja sastalo Vijeće ministara EU za gospodarstvo i financije i odlučilo da će ubuduće vlade zemalja članica morati svakoga proljeća poslati nacrt državnoga proračuna za sljedeću godinu na provjeru vladama ostalih zemalja članica te Europskoj komisiji. Posebno bi se strogo proučavali proračuni zemalja kojima državni dug premašuje 60 % BDP-a. Na taj se način želi postići veća fiskalna odgovornost i izbjeći krize poput grčke. Kada Hrvatska postane članicom EU, ova će se odredba odnositi i na nju.

Čelnici država i vlada zemalja članica Europske unije ovu su odluku potvrdili na svom sastanku održanom 17. lipnja. Na istom su sastanku [potvrđene i druge značajne odluke](#). Potvrđena je Strategija Europa 2020. usmjerena na zapošljavanje i rast te promicanje i provedbu strukturnih

reformi. Na temelju pozitivnog mišljenja Europske komisije donijeta je odluka o početku pregovora s Islandom o članstvu u EU, za koje je zahtjev podnesen u srpnju 2009. godine. Vijeće ministara EU je pozvano da pripremi opći pregovarački okvir, ali nije naznačeno kad bi pregovori mogli početi, nego je naglašeno da Island mora u cijelosti preuzeti i provesti zakonodavstvo EU, te riješiti sva otvorena pitanja i slabosti, poput onih u bankarskom sustavu, a napredak prema članstvu ovisi isključivo o uspješnosti provedbe ovih uvjeta.

Mogućnosti zapošljavanja u institucijama EU

U drugoj polovici svibnja je najavljeno da će godinu dana prije potpisivanja Sporazuma o pristupanju Hrvatske Europskoj uniji biti raspisan natječaj za zapošljavanje hrvatskih državljana u europskim institucijama na neodređeno vrijeme. Još uvijek se ne zna kad će to točno biti. Posebni natječaji za hrvatske državljane raspisivat će se prvih nekoliko godina nakon ulaska zemlje u EU, a kasnije će se oni morati natjecati na općim natječajima zajedno s državljanima ostalih članica EU-a. U proljeće 2009. godine je već proveden [natječaj za zapošljavanje hrvatskih državljana na određeno vrijeme](#). Testirano je 1981 kandidata, od kojih je bilo 1390 uspješnih (70,17%).

Za raspisivanje natječaja i zapošljavanje službenika u europskim institucijama i agencijama zadužen je [Europski ured za odabir zaposlenika \(EPSO\)](#). Selekcija kandidata ubuduće će trajati oko 9 mjeseci, a provodit će se po novoj proceduri, koja se temelji na provjeri vještina, a ne isključivo činjeničnog znanja. Za prijavu na natječaje ne postoji dobna granica i ne traži se prethodno profesionalno iskustvo, ali je potrebno znanje jednog od tri strana jezika (engleski, francuski ili njemački) na kojima se provodi testiranje. Više informacija je dostupno [na internetskim stranicama Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija](#).

FOTO: CARL DWYER, SXC.HU

PRETPRISTUPNI FONDOVI

IPA 2: Otvoren drugi natječaj programa prekogranične suradnje Mađarska – Hrvatska

Drugi natječaj za prijavu projekata u sklopu programa prekogranične suradnje Mađarska - Hrvatska objavljen je 10. lipnja 2010. Natječaj je otvoren do **15. rujna 2010.**

Prioriteti natječaja su održivi okoliš i turizam (predviđena alokacija 4,72 milijuna eura) te razvoj gospodarske suradnje i zajedničkih ljudskih kapaciteta (predviđena alokacija 6,35 milijuna eura). Detaljne informacije o natječaju možete pronaći [na internetskim stranicama programa](#).

Prvi natječaj objavljen je u ožujku prošle godine. Ukupna dodijeljena sredstva EU za [42 projekta](#) iznosila su 12,3 milijuna eura. Od 67 zaprimljenih projektnih prijedloga 49 je imalo mađarskog glavnog korisnika, dok je u 18 slučajeva organizacija glavnog korisnika bila iz Hrvatske.

IPA 2: Seminar o razvoju strateških projekata u okviru programa Jugoistočna Europa (SEE)

U Dubrovniku će se 8. i 9. srpnja 2010. godine održati seminar o razvoju strateških projekata u okviru transnacionalnog programa

Jugoistočna Europa (SEE). Seminar će se održati u okviru su-predsjedanja Hrvatske programom. Program je namijenjen neprofitnim organizacijama i institucijama koje žele raditi na prekograničnom projektu s najmanje jednim prekograničnim partnerom. Projektne aktivnosti moraju doprinosti ciljevima programa i njihovim prioritetima. Više informacija je dostupno [na internetskim stranicama programa SEE](#).

IPA 4: natječaj za nabavu IT opreme

U sklopu IV. komponente programa IPA objavljen je natječaj za nabavu roba u sklopu projekta 'Usluge HZZ-a klijentima: Unaprjeđenje cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja i ICT podrška'. Rok za dostavu ponuda je **17. kolovoz 2010.** Uvjeti natječaja i projektna dokumentacija dostupni su [na internetskoj stranici HZZ-a](#).

IPA 5: Presentacije IPARD Mjere 301. za jedinice lokalne samouprave

Ministarstvo poljoprivrede je u suradnji s Agencijom za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju u Splitu, Osijeku, Rijeci i Zagrebu za predstavnike jedinica lokalne samouprave održalo jednodnevne prezentacije prezentaciju Mjere 301 programa IPARD – „Poboljšanje i razvoj ruralne infrastrukture“. O Mjeri 301 smo detaljnije pisali [u prošlom izdanju newslettera](#), a prezentacije možete preuzeti [na internetskim stranicama Ministarstva poljoprivrede](#).

Pravilnik za Mjeru 301 objavljen je u svibnju, a iz Ministarstva najavljuju skoriju objavu prvog natječaja, pa je stoga uputno pratiti [internetske stranice Agencije za plaćanja](#).

IPA 5: Peta radionica HUP-a za konzultante kod prijave na IPARD natječaje za Mjere 101 i 103

U Rijeci se, nakon Zadra, Pule, Petrinje i Velike Gorice, 29. i 30. lipnja održava peta u nizu IPARD radionica za konzultante za Mjere 101 i 103. Na ovoj radionici u ime Erste banke sudjeluje gđa. Mirjana Klausberger, direktorica Komercijalnog centra Rijeka, s informacijama o načinu procjene kreditnog zahtjeva za financiranje investicija koje se prijavljuju na IPARD natječaje. Program i informacije su dostupni [na internetskim stranicama HUP-a](#).

IPA natječaji na stranicama SAFU

Informacije o otvorenim, zatvorenim i budućim natječajima programa IPA dostupne su na internetskoj stranici [Središnje agencije za financiranje i ugovaranje \(SAFU\)](#), nadležne za objavu natječaja, ugovaranje, plaćanje i provedbu projekata iz fondova EU. Na istoj se stranici možete prijaviti za redovito primanje obavijesti o novim natječajima.

PRIMJERI PROJEKATA

IPA 2: prekogranična suradnja Mađarska – Hrvatska (turizam)

U prošlogodišnjem natječaju Programa prekogranične suradnje Mađarska - Hrvatska financirana su dva projekta značajna za razvoj kontinentalnog turizma.

U okviru Prioriteta 1. Održivi razvoj i turizam (aktivnost 1.2.1. Izrada regionalnog ekoturističkog plana proizvodna) odabran je projekt [Krovni turistički plan](#). Projektom će se izraditi krovni turistički plan za prekogranično područje (8 hrvatskih i 4 mađarske županije). Aktivnosti obuhvaćene projektom su: izrada koncepta razvoja turizma za cijelu ciljnu regiju, uspostava GIS baze podataka, izrada marketinške strategije, izrada promocijskog plana, uspostava sustava turističkih informacija, te izrada specijaliziranih planova za posebne oblike turizma.

Ukupna vrijednost projekta je 3 milijuna kuna, a predviđeno trajanje projekta je 12 mjeseci. Projekt je službeno pokrenut u Osijeku 9. ožujka 2010.

S hrvatske strane sudjeluju [Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje](#), [Razvojna agencija Grada Čakovca](#), te pridruženi partneri [Ministarstvo turizma](#) i [Ministarstvo kulture](#). Nositelj projekta je Sveučilište Pannon iz mađarskog Vesprema, a s mađarske strane sudjeluje i Centar za regionalne studije Mađarske akademije znanosti.

Strateški dokument koji će biti rezultat ovog projekta bit će okosnica za osmišljavanje projekata u sklopu Mjere 1.2. Programa prekogranične suradnje Mađarske i Hrvatske – Održivi razvoj turizma na području Mure, Drave i Dunava. Natječaj u sklopu te Mjere bi stoga trebao uslijediti po završetku aktualnog projekta, u drugoj polovici 2011. godine.

Drugi projekt na području turizma pod nazivom „Uloga zdravstvenog turizma u povećanju konkurentnosti ruralnih područja Mađarske i Hrvatske“ financiran je u okviru Mjere 2.1.3. Zajedničko istraživanje, razvoj i inovacije. Hrvatski partner u projektu je [REDEA – regionalna razvojna agencija Međimurje](#).

POLITIKE EU

Znanost i istraživanje

Cilj Europske unije na području znanosti, istraživanja i tehnologije je jačanje znanstvenih i tehnoloških osnova industrije EU-a i njeno poticanje kako bi u svjetskim razmjerima postala konkurentnija. Cilj je definiran u [članku 179.](#) Ugovora o funkcioniranju EU. Vrlo važan element i glavni financijski instrument provedbe istraživačke politike EU su okvirni istraživački programi koji se donose za sedmogodišnje razdoblje. Trenutno je na snazi [Sedmi okvirni program za istraživanje i razvoj \(FP7\)](#). Odluku o višegodišnjem programu, kojom se utvrđuju sve aktivnosti EU-a na području istraživanja, znanosti i tehnologije, donose zajednički Europski parlament i Vijeće ministara. S ciljem učinkovitijeg usmjeravanja javnih znanstvenih istraživanja Europska je komisija početkom 2000. predložila stvaranje [Europskoga istraživačkog prostora](#). Taj su prijedlog podržali čelnici država i vlada na lisabonskom zasjedanju [Europskog vijeća](#), na kojemu je usvojena tzv. [Lisabonska strategija](#) razvoja EU.

FOTO: EUROPEAN COMMUNITIES, 2010

Na sastanku [Europskog vijeća u Barceloni](#) u ožujku 2002. godine čelnici država i vlada članica EU-a postavili su zajednički cilj: povećanje razine ulaganja u istraživanje sa 1,9% na 3% BDP-a do 2010. godine. Očekivalo se da bi se više od 60% tog povećanja trebalo pokriti iz privatnog sektora. Isti je cilj zadržan i u okviru upravo usvojene [strategije Europa 2020](#), a njegova konkretizacija se očekuje u obliku odgovarajuće alokacije prilikom odlučivanja o iznosima za znanost i istraživanje u okviru sljedeće financijske perspektive za razdoblje 2014.-2020. U novom sastavu Europske komisije za [ovo je područje](#) odgovorna povjerenica za istraživanje, inovacije i znanost [Máire Geoghegan-Quinn](#).

Digitalna agenda - Informacijsko društvo

[Digitalna agenda](#) je inicijativa koja se nastavlja na inicijative [eEurope](#) (2000. - 2005.) i [i2010](#) (2005.-2010.). Strategija [i2010](#) je za cilj imala poticanje razvoja i korištenja digitalnih tehnologija u svakodnevnom životu na način da se uspostavi [jedinstveni europski informacijski prostor](#), potaknu ulaganje u [istraživanja i inovacije](#) na području informacijsko-komunikacijskih tehnologija te pruži potpora [socijalnom uključivanju i poboljšanju kvalitete života](#) kroz korištenje digitalnih tehnologija. Na tragu dosadašnjih inicijativa je i Digitalna agenda koja se odvija u sklopu šire strategije [Europa 2020](#) i trenutno je njen najistaknutiji dio. I strategija Europa 2020 i Digitalna agenda su tek predstavljene i usvojene, pa će biti zanimljivo pratiti razvoj jedne i druge te na njihovom primjeru promatrati odnos planirane politike i rezultata u povećanju rasta i zaposlenosti, koji su trenutno među najvećim izazovima EU.

U novom postavu Europske komisije je za ovo područje odgovorna povjerenica za Digitalnu Agendu [Neelie Kroes](#), na čelu [Opće uprave za informacijsko društvo i medije](#). Sedam ciljeva Digitalne agende [predstavljenih u svibnju 2010. godine](#) su:

1. Novo jedinstveno tržište kojim bi se ostvarile blagodati digitalnog doba.
2. Poboljšati uspostavu i međuoperabilnost standarda informacijsko-komunikacijskih tehnologija (IKT).
3. Povećati povjerenje i sigurnost.
4. Olakšati europski pristup brzom i ultra-brzom Internetu.
5. Potaknuti najnaprednije istraživanje i inovacije na području IKT.
6. Pružiti svim Europljanima "digitalne vještine" i dostupne on-line usluge.
7. Osloboditi potencijal IKT za dobrobit društva.

S obzirom da Digitalna agenda funkcionira kao dio ili nastavak politike informacijskog društva, dobro je napomenuti da se pojam "informacijsko društvo" ne pojavljuje u osnivačkim ugovorima, ali od zadnjeg desetljeća prošlog stoljeća on označava odgovor EU na revoluciju u društvu potaknutu ubrzanom razvojem komunikacijskih tehnologija. Cilj informacijskog društva je jačanje gospodarske konkurentnosti EU te poboljšanje ekonomskih i društvenih struktura. Glavne komponente informacijskog društva se nalaze u Poglavljima XVI. - Transeuropske mreže, XVII. - Industrija i XIX. - Istraživanje i tehnološki razvoj Lisabonskog ugovora.

PREDSTAVLJAMO DRŽAVE

U sklopu predstavljanja zemalja sjeverne Afrike uključenih u susjedsku politiku Europske unije došli smo do Libije i Egipta. Obje zemlje su u prošlosti bile pod utjecajem kolonijalne politike europskih zemalja, koje su se oslobodile nakon 2. svjetskog rata.

LIBIJA

Današnji glavni grad Libije Tripoli nastao je kao feničansko/kartaško sidrište oko 6. stoljeća pr.n.e. Sve do 20. stoljeća područje današnje Libije je bilo sastavnim dijelom različitih carstava, tu su se izmjenjivali Rimljani, Bizant, Arapi i Osmansko carstvo. Talijani su 1911. godine istisnuli Turke s područja oko Tripolija i nisu prepustili vlast sve do 1943. godine kad su poraženi u 2. svjetskom ratu. Libija je potom prešla pod administraciju Ujedinjenih naroda da bi neovisnost ostvarila 1951. godine. Nakon vojnog puča 1969. godine zatvorene su britanske i američke vojne baze, nacionalizirane strane naftne kompanije kao i većina domaćeg gospodarstva. Pukovnik Muamar Al-Gadafi počeo je uspostavljati vlastiti politički sustav – Treću univerzalnu teoriju. Sustav je kombinacija socijalizma i Islama koja proizlazi iz plemenske prakse beduina, a implementirali bi ga sami Libijci kroz jedinstveni oblik izravne demokracije. Gadafi je sredstva od nafte 70-tih i 80-tih godina prošlog stoljeća koristio za promoviranje svoje ideologije van granica Libije te za podršku teroristima. Početkom 1973. godine se uključio u vojne operacije u pojasu sjevernog Čada kako bi dobio pristup mineralima i utjecao na internu politiku Čada, ali se 1987. godine morao povući. Sankcija UN-a su 1992. godine politički izolirale Gadafija zbog rušenja Pan AM-ovog leta 103 iznad Lockerbija u Škotskoj. U prosincu 2003. godine Libija je objavila prekid programa razvoja oružja za masovno uništenje i odricanje od terorizma. Otad je Gadafi napravio velike korake u normalizaciji odnosa sa zapadom. U siječnju 2008. godine Libija je dobila privremeno (2 godine) mjesto u Vijeću sigurnosti UN-a. U siječnju 2009. godine SAD i Libija su po prvi put nakon siječnja 1973. godine razmijenile veleposlanike. Gadafi je u veljači prošle godine preuzeo predsjedanje Afričkom unijom za razdoblje 2009. i 2010. godine, a u rujnu prošle godine Libija je preuzela dvogodišnje predsjedanje Općom skupštinom UN-a.

Libijsko gospodarstvo ovisi prvenstveno o prihodima iz naftnog sektora, koji čine 95% izvoznih prihoda, sudjeluju s 25% u državnom BDP-u i pokrivaju 60% plaća u javnom sektoru. Snižanje cijena ugljikovodika u 2009. godini smanjilo je porezne prihode libijske vlade i ograničilo gospodarski rast. Značajni prihodi od energetskog sektora u kombinaciji s malim brojem stanovnika Libiju svrstavaju među afričke zemlje s najvišim BDP-om po glavi stanovnika. Međutim, mali dio ovih prihoda dolazi do siromašnijih slojeva društva. Libijska javna uprava je u proteklih pet godina napravila napredak u gospodarskim reformama, kao dio šire kampanje ponovnog integriranja države u međunarodne tokove. Američke sankcije su uklonjene u lipnju 2006. godine, što je pomoglo Libiji u privlačenju više direktnih stranih investicija, posebno u energetskom sektoru. Libijske licence za eksploataciju nafte i plina i dalje

FOTO: RICARDO LIBERATO, WIKIPEDIA.ORG, TUNIS

privlače snažan međunarodni interes. Nacionalna naftna korporacija je do 2012. godine postavila cilj udvostručenja proizvodnje nafte na 3 milijuna barela dnevno. U studenom 2009. ovaj je cilj pomaknut na 2017. godinu.

Libija pred sobom ima dugačak put liberalizacije socijalistički orijentiranog gospodarstva, ali već su napravljeni određeni tranzicijski koraci prema tržišnom gospodarstvu, kao što su prijava za članstvo u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji, ukidanje dijela državnih subvencija te najava privatizacijskih planova. Proizvodnja i građevinski sektor zajedno stvaraju više od 20% BDP-a. Proizvodnja se s prerade poljoprivrednih proizvoda proširila na petrokemiju, proizvodnju čelika, željeza i aluminijske. Klimatski uvjeti i siromašno tlo ograničavaju poljoprivredni urod, pa Libija uvozi 75% hrane. Kako bi se zadovoljile goleme potrebe za vodom, Libija ulaže značajna sredstva i u istraživanja na području desalinizacije. Primarni izvor vode za poljoprivredu i dalje je veliki projekt umjetno napravljene rijeke. Radi se o najvećoj svjetskoj podzemnoj mreži cijevi i akvadukta kojima se transportira voda. Mreža se sastoji od 1300 izvora, od kojih su neki dublji od 500 metara. Dnevno osigurava 6,5 milijuna m³ svježeg vode.

Robna razmjena Hrvatske i Libije

U 2009. godini hrvatski izvoz roba u Libiju je iznosio 74,3 milijuna USD, a uvoz iz Libije 2,7 milijuna USD. U izvozu su na prvom mjestu bili električni transformatori, statički pretvarači (52%), a na drugom bešavne cijevi i šuplji profili od željeza (15,8%). Kod uvoza su na prvom mjestu bili aciklički ugljikovodici (42,6%), a na drugom turbopropelerni motori (35,5%).

EGIPAT

Stabilnost i bogatstvo godišnjeg vodostaja rijeke Nil u kombinaciji s djelomičnom izolacijom na istočnoj i zapadnoj strani Egipta, omogućili su razvoj jedne od najvećih svjetskih civilizacija. Ujedinjeno kraljevstvo razvilo se oko 3200 godina pr.n.e., a njime su sljedeća tri tisućljeća vladale lokalne dinastije. Posljednja originalna dinastija je poražena 341 godine pr.n.e. od strane Perzijanaca. Nakon njih su se redale vladavine Grka, Rimljana i Bizanta.

Arapi su u 7. stoljeću uveli Islam i arapski jezik te su vladali Egiptom narednih 600 godina. Lokalna vojnička

kasta – Mamluci – preuzela je nakon njih vlast koju je zadržala i nakon što su 1517. godine Egipat zauzeli Turci. Doprinosom Sueskog kanala 1869. godine, Egipat je postao važno svjetsko transportno čvorište, ali se ujedno i jako zadužio. Kako bi tobože zaštitila svoje investicije, Velika Britanija je preuzela kontrolu nad egipatskom vladom, ali je nominalno podređenost Otomanskom carstvu potrajala sve do 1914. godine. Egipat se 1922. godine djelomično osamostalio od Velike Britanije, da bi potpuni suverenitet stekao 1952. godine.

Izgradnjom Asuanske brane 1971. godine (jedno od najvećih graditeljskih dostignuća 20. stoljeća) stvoreno je jezero Nasser, posebno značajno za poljoprivredu i ekologiju Egipta. Izrazit rast broja stanovnika (najveći među arapskim zemljama), ograničenost obradivih površina i ovisnost o Nilu preopterećuju resurse i društvo. Vlada pokušava zadovoljiti potrebe rastuće populacije provođenjem gospodarskih reformi, te masovnim investicijama u komunikacijsku i fizičku infrastrukturu. Egipat je podijeljen plodnom dolinom Nila u kojoj se odvija većina gospodarskih aktivnosti. Egipatsko gospodarstvo je u vrijeme predsjednika Nassera bilo centralizirano, a značajno se otvorilo pod predsjednikom El-Sadatom i sadašnjim predsjednikom Mohamedom Hosni Mubarakom. U razdoblju od 2004. do 2008. godine, Egipat je provodio gospodarske reforme s ciljem privlačenja stranih investicija i ubrzanja rasta BDP-a.

Globalna financijska kriza je donekle usporila reformske napore. Međunarodno gospodarsko nazadovanje je usporilo egipatski rast BDP-a na 4,7% u 2009. godini, zahvaćajući uglavnom izvozno orijentirane sektore kao što su prerađivačka industrija, turizam i prihodi od Sueskog kanala. Rast domaćih sektora, uključujući energetiku, transport, telekomunikacije, maloprodaju i graditeljstvo zaustavili su daljnji pad gospodarskog rasta u 2009. godini. Vlada je najavila tri različita stimulacijska paketa od 2008. do kraja 2009. godine ukupne vrijednosti 6,3 milijarde USD, ali nije do kraja objavljeno koliki dio je potrošen. Usprkos visokim razinama gospodarskog rasta tokom proteklih nekoliko godina, životni standard prosječnog Egipćanina je ostao nizak.

Robna razmjena Hrvatske i Egipta

U 2009. godini hrvatski izvoz roba u Egipat je iznosio 97,1 milijuna USD, a uvoz iz Egipta 12,6 milijuna USD. Najveći udio u izvozu je imalo obrađeno drvo (46,4%), nakon toga naftna ulja (17%), strojevi (15,8%) te bešavne cijevi i šuplji profili od željeza (11,5%). Kod uvoza je bilo najviše prehrambenih proizvoda - agrumi (16,48%), krumpir (13,8%) i sol (10,43%).

CRTICE O PRISTUPANJU

- Slovenski referendum održan 6. lipnja o prihvatanju arbitražnog sporazuma o razgraničenju između Hrvatske i Slovenije podržao je sporazum, ali s vrlo malom razlikom u glasovima. Za sporazum je bilo 51,5 % Slovenaca, a protiv 48,5 %. Sredinom srpnja bi

trebala uslijediti razmjena diplomatskih nota Hrvatske i Slovenije. Nakon što Hrvatska potpiše pristupni ugovor za članstvo u Uniji, sporazumno će se imenovati predsjednik Arbitražnog suda, dva arbitra i po jedan član iz Hrvatske i Slovenije. Svaka strana ima godinu dana za pripremu dokumentacije i dokaza, nakon čega predlaže memorandum sa svojim stajalištima. Nakon toga sud ima 2-3 godine za donošenje presude.

- Ministri vanjskih poslova EU su na sastanku u Luksemburgu 14. lipnja saslušali ocjenu glavnog haaškog tužitelja Sergeja Brammerta o hrvatskoj suradnji s Haškim sudom, te su sukladno tome donijeli pozitivnu odluku o otvaranju pregovora u poglavlju Pravosuđe i temeljna prava.
- Vesna Pusić, predsjednica Nacionalnog odbora za praćenje pregovora Hrvatske s EU izjavila je 16. lipnja da Hrvatska ima za cilj iskoristiti više od 90% sredstava raspoloživih iz europskih fondova. Smatra da bi i građani trebali imati bolji uvid u cijeli proces, jer će projekti pozitivno utjecati na njihov život kroz ulaganja u centre za kulturu, vrtiće, željeznice ili kanalizaciju. Na istom je okruglom stolu šef Delegacije EU u Hrvatskoj Paul Vandoren naglasio da će Hrvatskoj biti vrlo vrijedno iskustvo s pretpristupnim fondovima kad počne koristiti Kohezijski fond za financiranje velikih infrastrukturnih projekata u EU na području prometa i zaštite okoliša. Istaknuo je da je u ovoj fazi potrebno pripremiti projekte do visoke razine zrelosti, uspostaviti kapacitete za provedbu, pripremiti privatni sektor i vlasti na lokalnoj i regionalnoj razini. Dodao je da željno očekuje rezultate nedavno osnovanog vladinog povjerenstva za koordinaciju priprema za korištenje fondove EU.
- Vanjskopolitički odbor slovenskog parlamenta je 24. lipnja dao svoju suglasnost da Hrvatska na sljedećoj pristupnoj konferenciji s EU privremeno otvori pregovaračko poglavlje Vanjska, sigurnosna i obrambena politika. Slovenski ministar vanjskih poslova Samuel Žbogar je pojasnio da će Slovenija u vezi s pregovaračkim poglavljem Vanjska, sigurnosna i obrambena politika dati jednostranu izjavu vezanu uz pitanje granice, u kojoj će naglasiti i potrebu da država kandidatkinja poštuje sve međunarodne obveze koje je prihvatila međunarodnim ugovorima. Dodao je da se pitanje Ljubljanske banke rješava u okviru četvrtog poglavlja hrvatskih pristupnih pregovora, odnosno poglavlja Sloboda kretanja kapitala.
- Stalni predstavnici zemalja članica EU dali su 25. lipnja zeleno svjetlo za otvaranje triju preostalih poglavlja u pregovorima s Hrvatskom - Pravosuđe i temeljna prava, Tržišno natjecanje i Vanjska, sigurnosna i obrambena politika. Ona će službeno biti otvorena 30. lipnja na međuvladinoj konferenciji o pristupanju. Donesene su i potrebne odluke za zatvaranje pregovora u poglavlju Javne nabave, a za zatvaranje je već spremno i poglavlje Porezi, tako da će Hrvatska do kraja lipnja otvoriti tri i zatvoriti dva poglavlja. Tako bi na kraju španjolskog predsjedavanja 30. lipnja 2010. rezultat trebao biti otvorena sva 33 pregovaračka poglavlja, te privremeno zatvoreno njih 20.

IMPRESSUM

Izdavač: Erste&Steiermärkische Bank d.d.
Hrvatska, 51000 Rijeka, Jadranski trg 3a – EU desk
Predsjednik Uprave: Petar Radaković
Dizajn: Marketing ESB
Uređuje: Goranka Crnković
Priprema: Zoran Birimiša
Fotografija na naslovnici: Flavio Takemoto, sxc.hu